

30 anys de l'STEI-i, 30 anys de la revista Pissarra

Joan Lladonet i Escales,
coordinador de Pissarra

El setembre de 1977, la revista Pissarra va editar el seu número 1 a través de la qual es feia la presentació de l'STEI, sindicat de mestres d'estatal i privada i el setembre de 2007 s'acabava d'elaborar la revista 127, dedicada a la UIB. El 1977, l'STEI començava la lluita pel millorament de l'ensenyament i reivindicava baixar la ràtio de 40 i més alumnes per aula. Eren els temps de la ciclostil que empastifava de tinta tothom qui s'hi acostava, es feien cadenes humanes de mestres al voltant d'una gran taula, que una vegada acabada la seva jornada escolar, enquadraven les revistes, les grapaven, les posaven dins sobres, escrivien les adreces i les enviaven a les escoles i als afiliats. Era el temps dels missatges reivindicatius; la revista informava, entrevistava, seguia el desenvolupament de les lleis sobre educació, reivindicava, emetia missatges pedagògics i didàctics, creava polèmiques a la secció de cartes dels treballadors i treballadores de l'ensenyament, i detallava l'evolució de les converses i negociacions amb la Delegació d'ensenyament. Tota aquesta etapa va quedar superada quan es va passar a la seva confecció amb l'offset i perquè es va canviar el seu contingut, que va passar a ser més ideològic, pedagògic, de reflexió i de treballs monogràfics, que es varen poder dur endavant quan va sorgir *l'STEI informa*, que s'encarregava de la informació immediata sobre negociacions, decrets, lleis, convenis, reformes, reivindicacions, etc., per arribar a *l'STEI-i informa* d'avui que surt puntualment amb periodicitat mensual. La revista Pissarra, durant els seus 30 anys d'existència ha mostrat una gran sensi-

bilització per un ampli ventall de temes, però especialment per les transferències educatives, per un disseny curricular propi, per la normalització lingüística de la llengua catalana, tant a l'àmbit educatiu com al social, per una escola pública de qualitat i per l'exigència de democratitzar els centres d'ensenyament mantinguts amb fons públics, pel medi ambient, per la solidaritat, per la cooperació, per la interculturalitat...

"...hi han destacat gran quantitat de projectes, treballs, llibres, tota casta de recursos per ajudar a introduir un nou model d'escola, arrelada en el medi, en català..."

A les pàgines de les 128 revistes editades durant aquests anys hi han destacat gran quantitat de projectes, treballs, llibres, tota casta de recursos per ajudar a introduir un nou model d'escola, arrelada en el medi, en català i tota casta de millores per fer una tasca adequada dins l'aula. Igualment han estat objecte prioritari de la revista la informació i la crítica, quan ha calgut, sobre les lleis educatives (LODE, LOGSE, LOPEGCE, LOCE i LOE). També s'ha anat fent informació puntual de les eleccions sindicals i també de les polítiques. Igualment s'ha fet càrrec dels fòrums socials i educatius que s'han celebrat a diferents indrets del món.

S'ha donat puntual notícia de la ingent quantitat de material elaborat per l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics en forma d'unitats didàctiques, guies, CD, DVD, llibres i de la seva actuació com a editorial, ja que han estat moltes vegades editats per la impremta de l'Escola, igualment que és allà on s'edita aquesta revista. També s'ha destacat de l'escola de formació el seu impulsor Pere Polo, que ha aconseguit que l'STEI-i hagi deixat la seva empremta a Llatinoamèrica tant per la seva tasca

30 anys

educativa com per la sindical, s'ha aconseguit un grau de sensibilització bastant elevat i s'ha detallat el treball de cooperació que molts de mestres fan cada estiu a Guatemala, Hondures, el Salvador, Perú... on imparteixen tallers i treballen en el camp de la formació de mestres (aporten els seus coneixements i la seva experiència i reben els coneixements i l'experiència dels mestres d'allà). A més, també s'ha tengut notícia gràcies a *Pissarra* de les ajudes que ha aconseguit el sindicat per fer projectes d'aules-taller per a nins i nines treballadores a Perú. També s'han conegut les cròniques dels seminaris que ha impulsat l'STEI-i sobre globalització i educació i de la intervenció en aquests de moltes persones de tot el món.

Igualment a les pàgines de *Pissarra* han aparegut les anàlisis d'experts en temes educatius que han aconseguit ampliar els coneixements dels lectors. Entre aquestes personalitats destacam: Elisabet Abeyà, Carlos Augusto Abicalil, Antoni Artigues, Olivier Bonfond, Tino Brugos, Joan Buades, Llorenç Capellà, Jaume Carbonell, Isabel Carrillo, Sigfredo Chiroque, Bernat Cifre, Paulo Freire, Iolanda Fresnillo, Pablo Gentili, Nico Hirtt, Gabriel Janer, Bernat Joan, Francesc López Casesnoves, Isidor Marí, Martí Xavier March, Àngel Marzo, Rigoberta Menchú, Joan Francesc Mira, Aina Moll, Andreu Murillo, Emili Piera, Beatriz Quirós, Fernando Rodal, Marcos Roitman, Manel Santana, Maria Victòria Secall, Richard Stallman, Bernat Sureda, Leslie Toledo, Antoni Verger... i moltes més, que seria massa llarg enumerar però de les quals no ens oblidam.

També la revista ha retut homenatge a personalitats de la literatura catalana i de la nostra cultura en general. S'han dedicat monogràfics a Joan Alcover, Pere Capellà, Miquel Costa i Llobera, Joan Fuster, Josep Maria Llompart, Joan Marí Cardona, Francesc de Borja Moll, Rosa Sensat, Cèlia Vinyes, Jaume Vidal Alcover, Marià Villangómez...

"Té una tirada al voltant dels 5.000 exemplars i arriba a tots els centres educatius de les Illes Balears..."

Aquesta revista ha estat avaluada per una comissió d'experts i ha estat considerada de qualitat suficient perquè les persones que hi escriuen articles puguin obtenir puntuacions en el seu currículum, quan una institució acadèmica o administrativa els ha d'atorgar mèrits per les seves publicacions. Té una tirada al voltant dels 5.000 exemplars i arriba a tots els centres educatius de les Illes Balears, a diferents institucions de l'Estat espanyol, a Llatinoamèrica, i altres punt d'Europa. Ha estat durant la major part dels 30 anys de la seva vida l'única revista de les Illes dedicada als temes pedagògics, i avui continua essent-ho.

Segurament la pròxima meta sigui la celebració dels 50 anys de l'STEI-i i de la vida de la revista, o haver arribat al número 200. Durant aquest temps i el que segueixi després fins a l'infinit, esperam que continuï essent una bona eina per al professorat, també desitjam que a les seves pàgines apareguin tots els temes que vertaderament interessin als treballadors i a les treballadores de l'ensenyament. Volem que la revista continuï essent un lloc on es puguin fer tot tipus de reivindicacions, un mitjà de comunicació en llengua catalana que visqui amb tota normalitat en aquesta llengua i que denunciï els incompliments de les autoritats, que sigui la veu del STEI-i, sindicat que vol continuar lluitant per millorar el sistema educatiu i les condicions socials, professionals i de treball dels i de les docents i que confia, com fins ara, continuar rebent el suport majoritari de les persones que treballen en l'àmbit de l'ensenyament. També, a més de seguir comptant amb la veu de

persones expertes en el món de l'educació, vol oferir la possibilitat, com sempre ha fet, però ara més que mai, que totes les persones que es dediquen a l'ensenyament puguin utilitzar aquest vehicle de comunicació per informar de les seves experiències educatives, sempre que creguin que poden aportar algun coneixement nou o alguna ajuda a la resta de docents.

Han estat múltiples el temes tractats per *Pissarra*. En destacam aquesta llarga llista, que esperam ampliar a través del pas del temps:

- les vicissituds que s'han patit per fer l'escola en català
- l'entrada de la pedagogia del medi i de l'ecologia en l'àmbit escolar
- el desenvolupament de diferents vagues reivindicatives
- el desenvolupament dels congressos del sindicat
- les equivocacions de les autoritats educatives
- les tasques de renovació i innovació pedagògiques de les escoles d'estiu
- la defensa de la llibertat de càtedra
- el NO a l'OTAN, que després va ser sí
- la Llei de normalització lingüística i els entrebancs posats pels governs conservadors
- la participació dels pares en la gestió del centre
- la integració de la formació dels mestres a la universitat
- la regulació de la responsabilitat civil dels docents
- la necessitat, primer, i el mal finançament i desenvolupament, després, de les competències
- la implantació i desenvolupament de les lleis d'educació que hi ha hagut durant aquest període
- el futur del medi ambient a l'escola
- les reformes de l'ensenyament i la formació permanent del professorat de diferents nivells i etapes
- la contaminació radioactiva dels parallamps i els detectors d'incendis a l'escola
- el projecte lingüístic de centre i la llengua vehicular de l'escola
- la construcció del coneixement a través dels projectes de treball
- l'homenatge a Mossèn Alcover en el centenari de l'aparició del primer volum de l'Aplec de rondalles mallorquines
- el neoliberalisme com a política hegemònica de les grans potències del primer món
- l'educació a través de la música
- els resultats de les successives eleccions sindicals, sempre guanyades per majoria absoluta per l'STEI-i
- l'efecte "bournout" entre el professorat
- les escoles petites
- la normalització lingüística a l'ensenyament i a l'àmbit sindical
- la immersió a l'escola com a mètode per complir la Llei de normalització lingüística
- la integració de l'STEI-i en el Consell Social de la UIB
- la construcció de l'escola des de la diversitat i per a la igualtat
- l'ús real de la llengua catalana a l'ensenyament
- els projectes de cooperació any rere any
- els diferents fòrums socials mundials i de l'educació
- l'atenció a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu

30 anys

- l'educació ambiental a l'escola
- les eleccions generals, autonòmiques i municipals durant aquest període de 30 anys
- la immigració, la integració i la interculturalitat
- les jornades de normalització lingüística i cultura popular
- el Fòrum Social de Mallorca
- la depuració de mestres a les Illes Balears durant la guerra civil
- la violència de gènere
- l'autoestima de l'alumnat a través del joc dramàtic
- el Fòrum Social Ibèric per l'Educació
- la Universitat de les Illes Balears, un repte per al futur

Aquests serien els temes destacats, però n'hi ha moltíssims més. Més de 6.500 pàgines dedicades a l'ensenyament han servit per tractar infinitat de qüestions i també han estat moltes les persones que han dedicat moltes hores a l'escriptura d'articles sense cap compensació a canvi. El nostre desig és que continuïn aportant els seus coneixements i la seva experiència quan ho creguin convenient. Per molts d'anys! □

Un sindicat nacionalista i progressista

Antoni Marimon,
professor d'Història de la UIB

En un país que, en els darrers segles, mai no han tingut clara la seva identitat nacional i en el qual els sectors conservadors sovint han aconseguit esser predominants, un sindicat nacionalista i d'esquerres, i a més majoritari en un àmbit tan important com l'educació, és un autèntic luxe.

El tradicional centralisme espanyol ha configurat bona part del mapa polític balear i també el panorama sindical. El sindicalisme d'àmbit espanyol es va implantar amb força durant el primer terç del segle XX. De fet, UGT de Balears es va fundar el 1925, en plena dictadura de Primo de Rivera. Al final del franquisme i durant la transició, va arrelar CCOO i es reimplantà UGT, així com altres sindicats que no aconseguirien esdevenir majoritaris. Aquest sindicalisme estatal, amb el suport d'importants partits polítics i el reconeixement del Govern de l'Estat, ha dificultat el desenvolupament d'un model sindical propi. I és un element molt negatiu en una comunitat amb unes particularitats tan marcades com les Illes Balears, i no sols des del punt de vista històric i cultural, sinó també econòmic i social. Només els

sindicats nacionals, com l'STEI-i, han impulsat sincerament la construcció d'un marc de relacions laborals propi, entès com una eina real de construcció d'un país en l'àmbit socioeconòmic.

I a més, l'STEI-i no ha hagut de lluitar només contra la desídia del sentiment d'adscripció nacional i la competència estatal, sinó també contra les administracions autonòmiques ultraconservadores i castellanes. En molts de períodes, ha aconseguit el miracle d'esser el sindicat majoritari en un sector clau, l'educació, que sovint ha estat una eina de formació, i també de control, al servei del poder polític.

En definitiva, l'STEI-i és un dels elements més importants de cohesió nacional i de sensibilització progressista dels que s'han dotat les Illes Balears a partir de la Transició. Sense els homes i dones d'aquest sindicat, que des de l'ensenyament ha aconseguit implantar-se en altres sectors, el panorama illenc encara seria més gris, més neoliberal, més anodí i més provincià. □